

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Septembris Et Octobris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10262

De S. Demetrio martyre.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77413)

Cum quidam nauæ frustū marmoris ex porticu templi sanctæ Osithæ clām secum auferrent, nauicula, in qua marmor illud deposuerant, velut terræ affixa, immota permansit, donè culpam suam illi agnoscerent, & marmor suæ ecclesiæ restituerent. Pœna sacri- legij.

Clericus quidam voto simplici in monasterio sanctæ Osithæ virginis, habitum monasticum se suscepturum promisit: sed propositum, malè blandiente fortuna, exequi differens, ad extrema vitæ, morbo ingrauescente, perducitur. Ei sancta Ositha appārens, S. Ositha cuidam appāret. Quid est, inquit, quod me tam sollicitè inuocas? An non meministi, quid quarto ab hinc anno tibi præstiterim? Cum ægrotares morti vicinus, cumque satisfacere provincie huic mortalitate imminente, impetrauique à Domino meo Iesu Christo, vt visitaret populum meum, tunc etiam Dominum pro te rogavi, & tu ab infirmitate liberatus, vitæ conuersionem promissisti, & tamen ab eo tempore teipso semper deterior extitisti. Qua igitur fronte, lucris & nugis aulicis deditus, me inuocare ausus es? Illo verò emendationem vitæ cum lachrymis pollicente, sancta virgo hilariore iam vultu eum intuens: Misereor, inquit, tuū, si tuipse tuū misertus, Deo seruire vel serò volueris. Mox ille eius contactu sanatus, monasticū habitum accepit, & deuotè Deo seruiens, in Priorem apud S. Bartholomæum Londoniæ electus est.

Mulierem contractam virgo sancta erexit, iuueni muto & surdo loquendi & audiendi facultatem restituit, & multis alijs, opem eius in sua infirmitate implorantibus, Multa eius miracula. reddita sanitate, subuenit.

Puella quædam officio brachij adeo priuata, vt lateri eius inseparabiliter inhæret, cum meritis sanctæ Osithæ perfectè sanata esset, votum continentie nuncupauit: fest postea cum quodam iuvene matrimonium contraxit. Ei sancta Ositha appārens, Vide quæ gra- ta sint Deo coniugia co- rum, qui ca- stitatem vo- uerunt. cur temerario ausu vora, quæ distinxerunt labia sua, rupisset, spurcissimum coniugium impropere, redarguit, & compedum vinculo inuisibili pedes eius arctius constrinxit, vt pedem pedi subiectum diuellere non valens, officio pedum prorsus destituta, ultionis diuinæ flagellum sentiret. At tandem tamen meritis sanctæ virginis sospitati reddita, correctius deinceps viuere studuit.

Mulier quædam multis annis pedibus ingredi non potuit. Itaque à custodibus ecclesiæ sancti Edmundi, tanquam opprobrium hominum & plebis abiectio repellatur. Apparuit autem illi quidam venerandi vultus, atque in visione dixit ei: Mulier, quid hic moraris? Frustrà hic expectas, quod petis. Surge: alibi tibi quærenda est salus, quam efflagitas. Et illa: Quis es, inquit, Domine? Ego sum, ait, seruus Dei Edmundus. Abi ad ecclesiam sanctæ Osithæ, vt sanitatem perfectam consequi merearis. Mulier clau- da sanatur. Quò cum illa peruenisset, dolore membrorum sedato, sana surrexit.

CERTAMEN SANCTI ET GLORIOSI MAR- TYRIS DEMETRII, AVTHORE SIMEONE

Metaphraste.

TENEBAT quidem Romanorum sceptrā Maximianus, s. Octobris secundum Latinos. qui etiam Hercules: magnoq; impetu & spiritu ferebatur in Christianos: erroris autem simulacrorum nubes Cap. 1. tegebat omnem terram, quæ est sub celo, etiamsi, veluti lucidæ quædam stellæ eam sortitæ, resplendebant, qui passi fuerunt propter Christum. Quorum tunc vnus agnoscebatur Demetrius, qui propter fidem in Christum, erat suspiciendus, & insignis, ac celebratus propter miracula, quæ faciebat in Christo. Illum tulit quidem magna ciuitas Thessalonica: quod autem ad parentes attinet, erat Patria & genus S. Demetrii. insignis, & genere clarissimus, ipsum referens ad antiquos Macedones. Sed non erat tam clarus splendore suorum maiorum, quàm ornamento suæ virtutis. Tantum enim animæ nobilitate superauit eos, qui erant præclari hoc nomine, quātum corporis specie superabat eos, qui suam iactabant pulchritudinem. Nam erat quidem ei satis acutum ingenium ad capiendas disciplinas, aptum verò ad mores colligendos, & benignitate contemperandos: & vultus elegans ad spectus significabat animi nobilitatem. A pueritia quidem vsque ad pubertatem, erat superior omnibus æqualibus: neque erat aliquid ex ijs, quæ sunt verè bona, in quo non

longo intervallo alijs præstaret: manifestumque erat ab initio, quàm esset quidem arbor iucundissima, & quàm copiosum & bonum fructum latura esset. Cum autem ad virilem peruenisset ætatem, vires ostendebat ingenij, & exercebat robur & fortitudinem, atque in arte militari discenda laborabat, bonis ornatus moribus, & quæ in eo suavissimè florebat, verecundia & moderatione: adeò vt omnium de eo sermo celeberrimus ipsum notum reddiderit Imperatori. Cum ergò tam præclaro & magno ingenio præditum Demetrium animaduertisset Imperator, ab initio ad magnam eum euehit gloriam, & eum creat Græciæ Proconsulem: adeò, vt etiam consularibus eum induerit insignibus. Ille verò (erat enim ad id, quod oportet, intelligendum aptissimus, & ad id, quod est præstâtius, eligendum, aliorum præstantissimus) eorum quidem paruum ducebat rationem, ad ea tantum, quæ ferunt ad Dei cultum, præclare attendens. Et idèò quæcunque hîc sunt iucunda, ex æquo respuebat: vnus autem folius amore renebatur, pietatis scilicet, mortemque stitabat pro Christo, & quæ ex ea proficiscitur, beatitudinem. Prædicabat ergò non timidè, nec cum aliqua dubitatione, sed audacter admodum & liberè, nomen Dei salutare: & nihil aliud erat ei in ore, nisi Christus. Panem autem vitæ, quem cognoscimus esse verbum veritatis, omnibus, qui erant pietate egentes, distribuit piè ac religiosè, adducens ex diuinis scripturis & docens, quòd hominem, qui ex beata illa, quæ est in paradiso, conuersatione exciderat, & in seruitutem peccati erat redactus, ipsum Verbum, quod simul cum patre est expers principij, cum nec excessisset à Diuinitate, & carnem accepisset ex Virgine, & serui formam sua sponte suscepisset, dignum fecit diuiniore viuendi ratione, & ei priorem donauit libertatem.

Cap. 2. Hæc & alia docens & interpretans, eis exponebat, & quodammodò eis occasionem præbebat & semina ad hoc, vt Dei filij essent & vocarentur, & quæ in Christo est absconsa, vitam consequerentur. Hinc multi suavissima fruentes doctrina martyris, recesserunt quidem ab amaris tenebris erroris, accesseruntque ad dulce lumen veritatis. Sed ille quidem magnum in Christum amorem concipiens, & infatiabiliter hominum salutem desiderans, si non posset omnes eripere à manibus inimici, hoc maximum damnum arbitratur, nec se putabat aliquid rectè facere. Res itaque ei succedebat ex sententia: & cum transmittet fama in omnes partes: & prædicabat Trinitatem, non solum ijs, qui erant Thessalonica, & in Græcia, sed etiam longinquis de ipso audientibus. Cum autem in eo esset, & pulchrum illud doctrinæ fluentum profunderet, veniunt ad eum quidam, quòrum munus erat scrutari Christianos, & per illorum proditorem sibi acquirere beneuolentiam Imperatoris. Itaque Demetrius non in angulis, vt iam antè significauimus, exercens Christianismum, neque noturnus Christi discipulus, immò verò magister veritatis, & apertè confitens pietatem, ab eis comprehenditur, & defertur ad Imperatorem, quòd teneat quidem opinionem Christianorum, res autè deorum apertè rideret & subsannaret. Maximianus autem tunc erat Thessalonica, qui magnus quidem euaserat ex bello gesto aduersus Sarmatas, multo autem magis agnoscebatur ex crudelitate, quam exercebat aduersus pios.

Cap. 3. Cum primùm ergò hæc audisset Imperator, variè fuit affectus. Stupebat, dolebat, timebat, irascebatur. Stupebat, propter nouitatè eius, quod audiebat. Dolebat, propter viri iacturam. Timebat, nè cum talis esset, alios traheret ad suam religionem. Irascebatur, quòd honoris ei delati nullà duxisset rationem. Sed cum non posset soli credere auditui, vt qui ferre non posset se tanti viri facere iacturam, (nam quod non vult aliquis, nec facile potest credere) voluit etiam oculos assumere testes eius, quod fuerat auditum. Iubet ergò virum ad se adduci. Is autem coràm constitutus, non extrimuit imperij magnitudinem, non est reueritus ea, quæ expectabatur, supplicia, non iudicis formidauit sæuitiam: sed hanc crudelitatem ille ratus esse materiam apertius ostendendi suum in Christum amorem, tanquàm leo protinus accessit ad certamen, non molliter aut effœminatè adspiciens, neque abiectè aliquid dicens: sed suis potius verbis confirmans ea, quæ prius Tyrannus de eo audièrat: quòd esset quidem miles Christi, & eius solius adorator: quòd tantum abesset, vt deos, qui ab eo dicebantur & colebantur, honoraret, vt eos etiam apertè irrideret & abominaretur: quòdque tormenta quæ ille minaretur, tunc pati agrè feret, quandò viderit tortores aut clementius, aut parcius inferre, quàm desideret. Honores autè tui, inquit, ô Rex, & bona, quæ das ijs, qui tibi parent, quoniam cum allexerint, qui tui imperij inuidiosant

coro-

Dat' operâ militiæ.

Fit Græciæ Proconsul.

Christus ei semper in ore.

Cap. 2.

Multos conuertit ad Christum.

Comprehensus, ducitur ad Imperatorem.

Cap. 3.

Eius animi fortitudo.

coronam, illud ipsum, inquam, imperium cum opibus & thesauris, æquè ac tenuem puluerem despicit & habet contemptui? Quod si etiam mihi mortem intuleris, tunc scias te mihi facere, quod est maxime optandum, ut qui ad veram vitam, & ad Christum transmittas, quem magis, quàm ipsam, desidero.

Hæc postquàm audiuit Maximianus, quæ ingenti spiritu, summaque constantia, & maxima libertate dicta fuerant, tunc quidem differt tormētum, callidè id potius faciens, quàm benignè. Volebat enim ei iniicere pœnitentiam, & efficere, ut interiectum tempus, tam vehementem remitteret constantiam. Et ideò in præsentia iubet, ut propinqui lauacri caminorum fornice Demetrium acciperet in custodiam. Martyr verò cum abduceretur in carcerem, simul latabatur, & afficiebatur dolore. Latabatur quidem, quod martyrium mox esset cōsecutus: ægrè ferebat autem, quod non videret tortores ad se citius accedere, & non iam ad tormenta & mortem acciperetur. Tantùm enim contendebat Demetrius mori propter Christum, quantum studebat Maximianus eum superare. Cum ergò martyr venisset in carcerem, dicebat: Deus, in adiutorium meum intende: Domine, ad adiuuandum me festina. Quoniam tu es patientia mea, Domine, spes mea à iuuentute mea. In te confirmatus sum ab utero. A ventre matris meæ tu es protector meus. In te laudatio mea perpetuò. Psallam Deo meo, quandiu fuero. Propterea exultabunt labra mea, quando psallam tibi, & lingua mea tota die meditabitur iustitiam tuam. Peractis autem precibus, videt scorpionem è terra proserpentem, qui & stimulum sustulerat, & eius pedem erat puncturus. Ille autem Cruce munitus, cum eum inuocasset, qui dedit suo figmento calcare posse serpentes & scorpiones, illum reddit mortuum, vel potius eum, qui intelligentia percipitur, scorpionem, qui in eo latebat. Statim autem diuinus ei appàrens Angelus, eius capiti coronam imponit, dicēs: Pax tibi, Christi athleta. Esto fortis, & te virum præbe. Sic qui velox est ad consolationem eorum, qui ipsum timent, Dominus, simul atque fuit inclusus in carcere, & in præsentibus placidè admodum consolatur athletam, & ad futura implet animi alacritate. Sed Demetrius quidem sic erat in custodia.

Maximianus autem exhibebat spectaculum gladiatorum, & complebatur omnes pentathli ludi. Ille verò sedebat in sublimi specula, iucundissimum esse statuens verari in spectando certamine. Latabatur enim, ut videretur, humani sanguinis videns effusionem. Erat autem quidam vir barbarus ex Maximiani necessarijs, qui erat patria Vandalus, manu fortis, & validus ad luctam, & magnitudine, quæ modum superabat: & ideò erat ei valdè gratus, & habebatur in magna existimatione. Nomen erat ei Lyæus Vandalus. Is insolenter iactans se omnes vincere robore corporis, stansque in pulpito, ut toti esset theatro manifestus, ceteros gladiatores prouocabat ad certamen. Tunc autem factus fuerat à Maximiano circus, multis compræhensus tabulis, in quem ingrediebantur, qui erant singulari certamine certaturi, & qui ad pancratium accedebant, & luctam.

Cum ergò viribus corporis omnes superaret Lyæus, & quicumque manus cum eo cōferebat, statim cerneretur humi prostratus, aut etiam morte affectus, maxima Tyrannum afficiebat lætitia, propterea quod prosterneret eos, qui cum ipso congregabantur. Quidam verò nomine Nestor, ætate quidem valdè iuuenis, ut qui modò natam haberet lanuginem, ad spectu autem iucundissimus, & forma præstantissimus, qui erat notus inclyto martyri Demetrio, cum videret Maximianum sic affectum in barbarum, & gladiatorum certaminibus multas exhibere pecunias, partim quidem odio habens Lyæi superbiam, partim autem adspiciens miracula, quæ fiebant à diuino martyre, & quod plurimi ad eum accedentes, docebantur pietatem in Christum, cupiensque hoc etiã esse vnum ex miraculis Demetrii, ut precibus illius armatus, Lyæi frangeret audaciam, & barbari deijceret supercilium. accurrit ad martyrem, & ad illius pedes pròcidens, dicit: Serue Dei Demetri, sum paratus, & mihi gliscit animus congregi cum Lyæo, si me solum armaueris precibus. Quid ergò diuinus Demetrius? Perindè acsi ipse rogasset, non autem fuisset rogatus, exequendo propemodum præuenit petitionem: & ei velociter imposito eo, quod est in Christo, signaculo tam in fronte, quàm in corde, eum dimittit, dicens: Et Lyæum vinces, & eris martyr Christi. Quod quidem perindè est, acsi dicas: Et manifestum vinces aduersarium, & cum qui non est manifestus. Sic eius animo non solum immisit audaciam, sed etiam de futuro pronunciauit certissimè.

Statim ergò Nestor veniens in stadium, cum per gradus desilisset, & deponit tunicam,

Nestor armatus signo Crucis venit in stadium contra Lyæum.

cam, & assistens seipsum ostendit Imperatori. Maximianus autem obstupescens illa audacia adolescentis, & esse aliquid aliud opinatus, quàm ostentationem virtutis, iubet eum sisti propius, & O adolescens, inquit ei consulens, scio, quòd pecuniæ inopia cõggit te ad hanc prorumpere audaciam, vt vel si viceris, multas opes tibi compares: aut si fueris superatus, implacabilem inimicum, paupertatem simul cum vita effugias. Ego autē tuæ ætatis & pulchritudinis misertus, vel pro sola audacia tibi præbebo, quod satis est pecuniæ. Qua accepta, abi simul cum vita fruens quoquē pecunijs. Nè autem cum Lyæo omninò congregiaris. iam enim multos vita priuauit, eosq; longè robustiores. His auditis, Nestor neq; Imperatoris arripuit liberalitatem, neq; rursus Lyæi laudibus fuit territus. Imperatori autem: Non cupio, inquit pecunias, neque ea de causa prodeco in certamen: sed gloriam potiùs cupiens, & Lyæo volens apparere præstantior. Non solum enim diuitias, sed etiam ipsam vitam statui reijcere, si Lyæo gloria cesserò. Hæc sic dicta, & Imperatorem, & eos omnes, qui aderant circa ipsum, ad iram prouocârunt, qui (Quomodo enim armatus, & quo esset fretus, ille nondum dixerat) arrogantia tantum & vanæ gloriæ verba esse existimabant. Atq; Imperator quidem Lyæum vehementer incitabat ad certamen: impetuq; & audacia plenum eius animum reddebat acriorem. Nestori autem animum addebant verba Demetrii, & Christi. Ad quem attollens oculos, dicebat: Deus Demetrii, cõcede mihi, vt ego,

1. Reg. 17.

qui sum ætate breuis Dauid, tanquàm alium Goliath, pudore & ignominia Lyæum afficiam. Te enim fretus, suscepi hoc certamen in medio multorum, vt tuum nomen glorificetur, qui solus es verè Deus, & ijs, qui in te virtutem faciunt, mittis auxilium de sancto. Sic dixit, & stricto acinace ingressus theatrum, & cum barbaro congressus, infert eius cordi certam plagam. Et statim illum quidem interimit, ferè autem ipsum quoquē Maximianum dolore, quem de eo accepit: multo verò magis ipsum quoquē errorem, & cum eo eius authorem, occultum, inquam, Maximianum morte afficit.

Cap. 3.

Maximianus autem Imperator non potuit amplius sedere, sed statim surrexit ira plenus & tristitia, & in aulam abiit regiam, grauiam apud se versans, & luci veritatis volens impius offundere tenebras, Nestorisq; victoriam obscurare, ac per illud cultum Christi, præ multa ignorantia rem vocans præstigias. Neq; enim, aiebat, aliàs ab eo fuisset interemptus is, qui tam præclara effecerat facinora. Itaque, generoso Nestore accersito, tanquàm res esset certa, & nulla opus haberet inquisitione: Dic mihi, dicit, adolescens, quam arte vsus magica, aut quosnam habens adiutores, Lyæum virum tantum interfecisti? Cui Nestor nihil territus, sed omninò confidens, quòd qui dedit illum superbum & insolentem de medio tollere, ipse quoq; de eo conuenientem dabit responsonem: Nihil, inquit, ô Imperator, tale, nec mihi, nec vlli est Christiano vile. Nullus autem homo mihi fuit ad hoc adiutor, nisi solus Deus Demetrii, Deus, ô Imperator, Christianorum. Manifestum eius certamen fuit mors Lyæi, qui in manu forti & brachio excelso Sehon & Og, & alios innumerabiles longè magis, quàm Lyæus, virtute insignes faciliè de medio sustulit, non solum singulos, sed etiam magna circumdatos multitudine. Sed cur non dico ea, quæ sunt illo solo verè digna, cuius opus est cælum & terra, & quæ sunt in eis omnia?

Num. 21.

Cap. 9.
Nestor creditur pro Christo.

Non tulerunt hæc magna aures viles Maximiani, sed pulchrorum verborum mercedem & victoriæ præmium, ei mortem affert gladio. Et sic quidem Nestor beatum finem propter Christum est consecutus: & suo ense plagam accepit, sicut iubente Maximiano, fortè vt ille quoquē martyrico sanguine sanctificaretur. Cum igitur Minutianus protector, cædis fuisset administer, sic Nestor transmittitur ad Christum, quem dilexit, & à quo erat accepturus coronas duplicis victoriæ. Hinc in Demetrium criminationes intenduntur probabiliores, quòd ipse esset causa cædis Lyæi. Valdè itaq; iratus Maximianus, & simul arbitratus non fore bonum augurium, si ei occurreret Demetrius in stadium ascendenti, ad quod per lauerum erat accessus, iubet martyrem interfici lanceis in ijs ipsis caminis, in quibus custodiebatur. Quod fit etiam. Et tu quidem, qui es omni ex parte pulcher & honestus, Demetri, qui Dominum diligenter sectaris, & omnia illius diligis, similiter atquē ipse lancea configeris, hancque inuenis occasionem, & viam tui ad eum aduētus, beatus quidem propter vitam, beatorum autem propter decessum & coronas, & propter æternam tuam cohabitationem cum eo, quem desiderabas.

Cap. 10.

Hæc quidem sic se habebant, & humili iacebat corpus martyris, neq; vlla eius habebatur

S. Demetrii lanceis confoditur.

batur ratio. Omnino autem nec erat sanctum, nec Deo plane dignum, pro quo pas-
 sum erat sacrosanctum illud corpus, sic ipsum despiceret. Neque ergo despexit, sed qui-
 dam ex ijs, qui Christum amabant, noctu accedentes, cum valde turpiter iacens cor-
 pus preciosum iustulissent, id pie componunt. Deinde etiam iniecto pulvere, in eo ipso
 loco, in quo fuerat consummatus, sepeliunt pie ac religiose. Quidam autem ex sancti
 famulis, stans prope eum, quando beatam illam subiit eadem, cum ut potuit, diu-
 num illum sanguinem collegisset in sacro martyris superhumerali, & quem manu ge-
 stabat annulum accepisset, & martyris sanguine tinxisset, per ipsa faciebat plurima
 miracula. Neque erat ullus morbus, neque malus demon tam fortis, quin statim, si illius
 fecisset periculum, superaretur: adeo ut tali fama miraculorum impleretur tota ci-
 uitas Thesalonicensium. Quocirca nec erat consentaneum ea latere Maximianum,
 nec ferre posse inuidiam. Et ideo capitur protinus famulus, horum bonorum pro-
 curator, & interficitur. Tribunal locus, in quo fuit occisus: Lupus autem vocabatur
 egregius ille famulus. Procedente autem tempore, & signis ex loco, in quo latebat
 corpus martyris, tum Macedoniam, tum etiam Thesaliam peruadentibus, quineti-
 am caligine simulacrorum conuersa in perfectam serenitatem, quidam Leontius, &
 gloria clarus, & Christi amore ardens, qui tunc erat Praefectus Illyrici, profectus Thes-
 salonicam, a graui morbo inuaditur, ita eum premente, ut nec comederet, nec bibe-
 ret: quae ab omnibus aurem fugitur, mortem putaret rem valde optandam, & a ma-
 lo, quod eum vexabat, solam liberationem. Cum ergo & medici a morbo aperte vin-
 cerentur, & amicorum praesentia ad consolandum dolorem inanis labor ei reputare-
 tur, nulla autem spes esset fore, ut a morbo liberaretur: cum, inquam, ageretur tan-
 tis supplicibus, & plane inexcitabilibus, Praefecto sacra quaedam ancora fuit refugium ad
 diuinum templum martyris. In quod cum fuisset introductus, flexis genibus, & depo-
 situs fuisset in loco, in quo sacrum illud corpus fuerat in terra conditum, (O diuinam
 visitationem, O rem ineffabilem.) Suffecisset quidem ad aperte ostendendam Demet-
 rij gratiam & virtutem, si cum depositus aliquo tempore expectasset, & vehementer
 sine orasset, sensisset auxilium. Nunc autem hoc est maxime nouum, hoc est mira-
 culorum illius iucundissimum, quod omnia haec simul concurrerunt, aegroti in tem-
 plo depositio, martyris per labra illius inuocatio, & morbi facilis eictio. Leontius
 tam celerem consecutus curationem, ipse quoque celerem reddit remunerationem.
 Nam cum domunculam, in qua sacrum corpus martyris depositum fuit, quae erat
 parua admodum & angusta, & lauacri comprehensa erat ambitu, & stadij, euertisset,
 templum in ipsa ciuitate Thesalonica ab ipsis extruxit fundamentis: quod nunc quo-
 que cernitur medium inter publicum lauacrum & stadium pulcherrime excitatum:
 pulchritudine enim & magnitudine nulli alij cedit ex ijs, quae mouent oculos ad ad-
 mirationem & voluptatem.

Plurima fa-
 cit miracula
 sanguis ei.

Leontius
 Praefectus
 celerrime
 curatur.

Eleganti-
 mu templu
 codit s. De-
 metrio.

Cap. II.

Abiturus autem hic vir pius in Illyricum, cum vellet aliquam partem sacri corporis
 accipere, ut illic quoque excitaret templum glorioso martyri, sanctus non est ei assen-
 sus; sed nocturnis apparitionibus eum arceat a coepto. Propterea secunda, ut dicitur,
 nauigatione cum chlamydem martyris, quae illius venerando sanguine fuit cruetata,
 & ex eius superhumerali aliquid accepisset, quod solent appellare orarium, & in pre-
 ciosa arca, quod vere erat preciosum, deposuisset, sic martyris quidem satisfecit desi-
 derio, & sibi maximam acquisiuit securitatem. Certum cum hyemis tempore reuersu-
 rus in Illyricum, ob seria quaedam negocia Syrmium properaret, & iam peruenisset
 ad ripas cuiusdam fluminis, quoniam illud exercebat, & magnum atrollebat fluen-
 tum, & propterea a nullo porerat omnino transmitti, & multum quidem temporis
 intercesserat, fluentiu autem minime cessabat, sed ijs, qui transmittere volebant, pro-
 hibebat transitum: is afficiebatur magna animi aegritudine, & erat valde cogitabun-
 dus, & versabatur in perplexa dubitatione. Ei vero apparens diuinus Demetrius: O-
 mni, inquit, animi aegritudine & incredulitate procul eiecta ab animo, quod tecum
 fers, gestans manibus, transi fluuium citra dubitationem. Pareat Praefectus ei, qui appa-
 ruerat: & cum mane ascendisset vehiculum, per flumen, capsam portans manibus, &
 cum animo tenens erectos quoque oculos, gradiebatur, fluento rancite recedente, &
 cedente nutibus, qui non cadunt sub adspicuum, dignum quidem admiratione, fide
 autem quam habebat in martyrem, non indignum subiens transitum.

S. Demetrius
 ei apparet.

Cum sic ergo illaesus traiecisset, & Syrmium peruenisset, templum ibi quoque mar-
 tyri extruxit, sacramque illam capsam cum thesauro, quem seruabat, in eo deponit.

Cap. II.

Collo-

Nota de
chlamyde
martyris,

Collocatum autem erat prope templum glorioſæ martyris Anaſtaſiæ, vt martyres martyribus quomodo fuſum, ſic & deorſum appropinquarent. Multa autem miracula & curationes etiam in ipſa via, dum ferretur illa chlamys ſanctificans, plurimi ſunt conſecuti, Gratia & virtute Chriſti veri Dei noſtri: Quæ decet omnis gloria nunc & ſemper, & in ſecula ſeculorum, Amen.

VITA SANCTÆ PELAGIÆ, QUÆ EX INSIGNI PECCATRICE FACTA EST PERFECTÆ POENITEN-

*tia exemplar. Author eſt Iacobus Diaconus Heliopoleos, habeturque
in vetuſtis MS. Codicibus: ſed ſtylum paſſim nonnihil elimaui*

F. Laur. Surius, plerisque redditis paraphraſticis.

PROLOGVS AVTHORIS.

Ezech. 18.
1. Tim. 2.

Ezech. 18.

Matth. 25.
Rom. 2.

Magnas ſemper Deo ac Domino noſtro gratias agere debemus, qui nõ vult mortem peccatoris, neq; vt ille pereat: ſed omnes potius homines vult ſaluos fieri, & per poenitentiam redire ad vitam, quam peccando amiſerunt. Audite ergo rem admiratione digniſſimam, quæ accidit in diebus noſtris. Viſum eſt mihi peccatori Iacobo ſcribere eam vobis fratribus ſanctis, vt vel legendo, vel audiendo illam cognoſcatis, & animabus veſtris maximam ſpiritualis conſolationis materiã comparetis. Miſericors enim Deus, cum non ſit voluntas eius mors impij, poenitentiaẽ remedium offert lapſis in peccata, vt per dignos poenitentiaẽ fructus & ſatisfactionis opera, quæ malè admiſſa ſunt, expiantur & aboleantur. Poſtea verò futurum eſt iuſtum & æquiſſimum iudicium, in quo recipiet vnusquique ſecundum opera ſua, quemadmodum innumera ſcripturæ diuinæ loca teſtantur. Nunc ergo ſilentium mihi præbete, & quæ dicturus ſum, attentis animis accuratè contemplantini: habent enim materiã ſanè vberriſſimam compunctionis ſalutaris.

NARRATIO.

Octobris 8.
Cap. 1.

Nonus Epi-
ſcopus ſan-
ctiſſimus.

Pelagia ſcor-
tū inſigne.

Cap. 2.

ACRATISSIMVS Antiochenæ ciuitatis Epiſcopus acciuit ad ſe omnes viciniõs Epiſcopos ob certam quandam cauſam. Venerunt igitur ad eam octo antiſtites, & in ijs vir Dei Nonnus ſanctiſſimus, admirandus ſanè & preſtantiſſimus monachus, meusq; Epiſcopus, è Tabenenti otarum monaſterio extractus ob vitam incõparabilem, & ſpectatiſſimam conuerſationem atq; morum integritatem. Cum ſic autẽ illi conueniſſent, Antiochenus Epiſcopus iuſſit nos manere in baſilica beatiffimi Iuliani martyris: ad cuius fores ſedentibus Epiſcopis, nos quoq; ad eos acceſſimus. Rogarunt autem illi Nonnum dominum meum, vt ſermonem ad ipſos haberet. Nihil verò cunctatus ille, cœpit loqui ea, quæ facerent ad ædificationem & ſalutem omnium, qui eum audiebant. Cunctis verò admitantibus ſanctam eius doctrinam, ecce ſubito tranſijt iuxta nos prima Mænadum Antiochiæ, inſignis meretrix a ſello inſidens, cum incredibili pompa & apparatu, uſque ad eodẽ compta & ornata, vt nihil in eius veſtibus cerneretur præter aurum, margaritas & gemmas: ipſi etiam pedes eius auro & margaritis tegerentur. Stripabat verò eam ingens turba puerorum & puellarum, cultis magnique precij induta veſtibus, & torques aureas ad collũ ferens. Ex ijs alij antecedeabant, alij ſequebantur eam. Tanta autem erat eius formæ pulchritudo & elegancia, vt homines huic mundo dediti, ea conſpicienda exatari non poſſent. Cumq; nos præteriret, totum impleuit ærem odorum mira fragrantia & ſuauiſſitate.

Eam vt viderunt Epiſcopi impudenter & inuerecundè prætereuntem, nihil veſtato capite, & nudis ſcapulis omnium oculis petulanter expoſitis, taciti ingemiſcebant, & facies ſuas tanquam à re execrabilis & immani ſcelere auertebant. At Nonnus beatiſſimus, intentiſſimè in eam ſuos deſigens obrutus, diũ eam contemplantatur, nã vt etiam